

Statenmededeling

Onderwerp

Voortgang ondersteunende maatregelen

Datum

14 april 2020

Documentnummer

GS: 4679639

PS: 4685244

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennismemen van

De voortgang van de ondersteunende maatregelen transitie veehouderij.

Aanleiding

1. Op 7 juli 2017 hebben Provinciale Staten een wijziging vastgesteld van de Verordening natuurbescherming en Verordening ruimte. Onderdeel van deze besluiten waren diverse maatregelen ten behoeve van de Versnelling Transitie Veehouderij. Op 10 november 2017 is een begrotingswijziging ten behoeve van een pakket ondersteunende maatregelen vastgesteld. Daarbij is toegezegd u halfjaarlijks te informeren over de voortgang daarvan. Sindsdien zijn uw Staten op [19 februari 2018](#), [18 juni 2018](#), [5 december 2018](#), [5 maart 2019](#) en [22 november 2019](#) over de voortgang van de ondersteunende maatregelen geïnformeerd.
2. In deze Statenmededeling geven wij tevens invulling aan de toezegging voor het voeren van een lobby ten behoeve van het versnellen van het proces bij het Rijk om bewezen stalinnovaties bij proefstallen sneller toe te kunnen passen, d.d. 14 februari 2020.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten hebben op [10 oktober 2017](#) het pakket aan ondersteunende maatregelen definitief vastgesteld. In het kader van het kunnen uitoefenen van de controlerende rol door Provinciale Staten wordt u geïnformeerd over de voortgang van alle ondersteunende maatregelen.

Kernboodschap

1. *Veehouders weten de weg naar de verschillende maatregelen te vinden.*

Ondersteunende maatregel	Ambitie 2018-2021	Stand maart 2019	Stand van zaken maart 2020
Taskforce innovatieve stallen	5 showcasussen	40 stalconcepten in ontwikkeling	51 stalconcepten in ontwikkeling, zie ook innovatieoverzicht
Subsidieregeling validatiemetingen		3 aanvragen; 1 beschikking en 1 afwijzing	4 beschikkingen, 8 in behandeling, 3 afwijzingen
Subsidieregeling firstmovers	100 bedrijven	14 aanvragen	62 aanvragen, 31 beschikt en 31 afgewezen, 8 aanvragen in behandeling
Faciliteren fysieke ontwikkeling innovatieve stalsystemen	10 participaties	3 participaties	7 participaties en 1 aanvraag in behandeling (uitbreiding KDV) 1 aanvraag in voorbereiding
Jonge veehouderijregeling	50 deelnemers	28 aanvragen	Zie firstmovers.
Regeling dierenwelzijn	30 deelnemers	0 aanvragen	1 subsidie toegezegd, 1 aanvraag in behandeling, openstelling verlengd tot eind 2020
Verstrekken van achtergestelde leningen	80 leningen	0 aanvragen	1 lening verstrekt
Bouwen van ondersteuningsnetwerken	4 pilots 500 intakes veehouders	12 gemeenten operationeel ± 200 intakes	23 gemeenten operationeel 12 gemeenten in opbouw
Vouchers omschakelen en stoppen	375 gesprekken	101 deelnemers vrijkomende VAB's	270 beschikkingen vrijkomende VAB's (+ 233 beschikkingen vrijgekomen VAB's). Zie ook overzicht feiten en cijfers
Stalderen			30 stalderingsbewijzen afgegeven, waarvan 10 definitief (de overige wachten nog op een verklaring van de gemeente dat de vergunningsaanvraag ontvankelijk is)
Natuurinclusieve landbouw	35 deelnemers	± 20 geïnteresseerden	Ondernemerscoaches hebben met ruim 100 geïnteresseerden gesprekken gevoerd. Er zijn 18 subsidieaanvragen ingediend voor een businessplan en velen zijn in voorbereiding om te komen tot. 9 zijn er toegekend, 2 afgewezen en 7 zijn in behandeling.
Van werk naar werk	40 veehouders begeleid	15 aanmeldingen	62 veehouders hebben deelgenomen aan de training.
Collectieve asbest en slooppleinen	8 asbest & slooppleinen	6 in voorbereiding	In 4 gemeenten is een voorlichting gehouden. Er zijn 1503 berekeningen voor sloop en asbestsaneringen gemaakt
Stal er af zon er op		18 gesprekken	19 gesprekken

Datum

14 april 2020

Documentnummer

GS: 4679639

PS: 4685244

Deelnemers What's-App update service		800	1268
--------------------------------------	--	-----	------

- De maatregel van werk naar werk is samen met de ZLTO uitgewerkt en wordt door de ZLTO uitgevoerd. In het [Magazine van Werk naar werk](#) worden de resultaten van deze maatregel ook kwalitatief zichtbaar gemaakt.
- De maatregel om achtergestelde leningen te verstrekken loopt ver achter op onze doelstelling. We zien dat banken kritischer zijn bij het verstrekken van financieringen dan in het verleden. Ook wachten veel veehouders met het aanpassen van de stallen in verband met gewijzigde data. Dit zorgt er enerzijds voor dat het risico dat wij lopen op de achtergestelde leningen minder groot is geworden. Maar anderzijds verwachten we op dit moment het aantal van 80 leningen niet te zullen hoeven verstrekken.
- Gelet op het niet aannemen van het asbestverbod in de Eerste Kamer is de organisatie van asbest- en slooppleinen stil komen te vallen. Met de warme sanering varkenshouderij hopen we gemeenten, met veel deelnemers, te kunnen motiveren aan de slag te gaan met collectieve slooppleinen om zodoende het slopen van stallen zo efficiënt en daarmee zo goedkoop mogelijk te laten verlopen.
- De maatregel stal er af zon erop komt nog niet tot uitvoering. Om de maatregel aantrekkelijker te maken is deze aangepast zodat met deze maatregel ook de voorfinanciering van de sloop van stallen kan worden bekostigd.

Datum

14 april 2020

Documentnummer

GS: 4679639

PS: 4685244

Het resultaat van de voortgang van deze ondersteunende maatregelen laat zich vertalen in een volgend financieel overzicht:

Beschikbaar*	Realisaties (incl. beschikkingen)				Restant
	2017	2018	2019	2020	
€ 23.600.000 (30 mln - 3,5 mln risicoreserveringen & 2,9 mln OKB)	€ 2.735.875	€ 1.463.205	€ 2.318.783	€ 5.483.874	€ 11.598.293

* exclusief inzet revolverende middelen (investeringskrediet van 45 mln). Bestaande uit 10 miljoen voor het transitiefonds (verstrekken achtergestelde leningen). 30 miljoen voor de inzet van de grondportefeuille voor het stimuleren natuurinclusieve landbouw. 5 miljoen voor het verstrekken van leningen aan zogenaamde "gesloten" innovatieconcepten zoals het familievarken in Boekel.

2. *Op 22 november 2019 bent u geïnformeerd over het advies van de adviescommissie over het pakket ondersteunende maatregelen en de voorgestelde aanpassingen op het pakket.*

De aanpassingen hebben betrekking op;

A. meer en betere behoefte aan informatie

- Er wordt om veehouders te ondersteunen in het keuzeproces een wegwijzer gelanceerd. Deze wegwijzer maakt het voor veehouders

- inzichtelijk welke keuzemogelijkheden er zijn, wat de gevolgen van die keuze zijn en wat de te nemen vervolgstappen zijn.
- In overleg met Brabants Agrarisch Jongeren Contact (BAJK)kunnen de VAB-vouchers ook gebruikt worden voor het voeren van een familiedialoog in de overweging te stoppen dan wel om te schakelen.
  - Met de agribusinesspartners (Agrivaknet) wordt een bijeenkomst gepland waar naar verwachting zo'n 100 erfbetreders met elkaar in gesprek gaan onder het motto; 'welke rol spelen erfbetreders in het veranderende buitengebied'.
  - De provincie ondersteunt veehouders. Op advies van de commissie zijn alle instrumenten en regelingen op bijgevoegde [webpagina](#) bij elkaar gebracht waardoor de informatie verstrekking op de website is verbeterd.
- B. *betere ondersteuning van de boeren die doorgaan als veehouder en willen innoveren.*
- Omdat te veel ideeën blijven hangen in goede bedoelingen zijn uit de beschikbare middelen voor de ondersteunende maatregelen middelen vrijgemaakt (150K) voor het opwerken van innovaties. Via de taskforce innovatieve stallen kunnen ideeën hierdoor met behulp van professionals sneller en beter opgewerkt worden naar concrete kansrijke projecten.
  - In het kader van het Hoofdlijnen akkoord verduurzaming varkenshouderij wordt met de in Noord-Brabant opgedane kennis de procedures rondom het verkrijgen van:
    - proefstalstatussen,
    - bijzondere en voorlopige emissiefactoren,
    - publiceren nieuwe RAV-codes (definitieve emissiefactoren).versneld.
  - Via de uitwerking van het [Amendement A8-2019](#) (PS 25/10/'19) wordt onder de noemer time to market nagedacht om huisvestingssystemen die nog geen definitieve RAV-code bezitten, maar dit jaar nog wel van een bijzondere emissiefactor voorzien kunnen worden in de tijd toch door veehouders toegepast kunnen worden.
- C. *Boeren die kiezen voor een niche worden nog beter ondersteund.*
- Via Landbouw Innovatie Campus en Natuur inclusieve Landbouw ondersteunen we de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen. We hebben om deze te versterken op 4 februari jl. de beleidsregel grond voor natuurinclusieve landbouw vastgesteld. Veehouders die willen omschakelen naar natuurinclusieve landbouw kunnen hierdoor via een zogenaamde sale-lease-back constructie geld genereren om meer grond onder hun bedrijf te krijgen.
  - We gaan de capaciteit binnen de Landbouwinnovatiecampus uitbreiden om meer veehouders te helpen in de zoektocht naar een nichemarkt.
- D. *Uitbreiding van het instrumentarium om veehouders te helpen bij het stoppen.*
- Met de instrumenten 'ruimte voor ruimte', staldieren, 'van werk naar werk', stal eraf zonnepanelen, warme sanering varkenshouderij en

Datum

14 april 2020

Documentnummer

GS: 4679639

PS: 4685244

herbestemming (VABIMPULS) blijven we veehouders ondersteunen die willen stoppen. Met de gebiedsgerichte aanpak stikstof en de daaraan gekoppelde opkoopregeling komen er extra middelen om veehouders die veel stikstof deponeren op een N2000 gebied op te kopen. Naar verwachting zal de opkoopregeling, die samen met Rijk wordt uitgewerkt, in de zomer operationeel worden.

Datum

14 april 2020

Documentnummer

GS: 4679639

PS: 4685244

3. *Brabantse Taskforce innovatieve stallen inspireert de Minister om met een landelijke taskforce te komen.*

Naar het voorbeeld van onze eigen taskforce (samenwerking tussen FME, ZLTO, BAJK en VNO-NCW) om stalinnovaties aan te jagen en te faciliteren gaat nu ook het Rijk een landelijke taskforce instellen. Deze taskforce krijgt ook de opdracht de Minister te adviseren omtrent het versnellen van procedures rondom stalinnovaties (TAP-RAV). Om te leren van de ervaringen uit Noord-Brabant heeft de Minister toegezegd dat de Brabantse taskforce een stoel krijgt in de landelijke taskforce. De Brabantse Taskforce heeft onder andere gezorgd voor:

- het beter zichtbaar maken van de innovatie-dynamiek rond de veehouderij. Ze hebben zo'n 140 innovaties in beeld waarvan een groot aantal elkaar in meer of mindere mate nodig hebben, ondersteunen of inspireren.
- dat uitdagingen en kansen voor een duurzame veehouderij beter op tafel zijn gekomen en zijn opgepakt.
- dat steeds meer kennisdragers (WUR, HAS, Haskoning-DHV, TNO, laatst ook RIVM), innovators (tech-bedrijven en start-ups) en koplopende veehouders elkaar weten te vinden.

De Brabantse taskforce loopt tot en met 31 december 2020. Gelet op;

- het succes van de Brabantse taskforce,
- de opgave om voor alle diercategorieën nieuwe brongerichte stalsystemen te ontwikkelen,
- de inzet van het Rijk om tot een landelijke taskforce te komen

wordt samen met ZLTO, BAJK, FME en VNO-NCW nagedacht over;

1. het versneld afronden van de huidige afspraken en
2. snel te komen tot nieuwe afspraken voor een periode van opnieuw 3 jaar.

4. *Ook het Rijk gaat stalinnovaties met subsidies bijstaan.*

Het Rijk gaat naar het voorbeeld van Brabant ook stalinnovaties stimuleren. Met het hoofdlijnenakkoord varkenshouderij (60 mln) en het klimaatakkoord (112 mln), wordt hiervoor over een periode van 10 jaar, in totaal 172 mln uitgetrokken. De eerste modules van de Rijksregelingen zijn klaar. Het is nu wachten op publicatie daarvan in de Staatscourant. Brabantse innovaties die met rijksgeld verder geholpen kunnen worden, worden voortaan ter subsidiëring aan het Rijk voorgelegd. Innovaties die hier geen gebruik van kunnen maken (nog niet alle diercategorieën kunnen binnenkort bij het Rijk terecht) blijven door de provincie geholpen worden. Door toe doen van de Brabantse taskforce innovatie stallen worden naast de geplande diercategorieën melkvee en varkens

de innovatiemodules ook open gesteld voor geiten. Dit naar aanleiding van een kansrijk project dat de Brabantse taskforce hiervoor heeft opgezet

Datum

14 april 2020

Documentnummer

GS: 4679639

PS: 4685244

5. Gemeenten, omgevingsdiensten en provincie staan klaar om alle deelnemers aan de regeling warme sanering bij te staan in de afwikkeling daarvan.

De warme sanering kent landelijk 502 aanmeldingen. 305 daarvan komen uit Noord-Brabant. Van de 502 aanmeldingen gaan er waarschijnlijk zo'n 70 veehouders geen overeenkomst thuis gestuurd krijgen. Dit omdat de ondernemers zich inmiddels vrijwillig hebben teruggetrokken, de aanvraag incompleet was, de geurscore niet boven de vereiste drempel uit komt en/of de stallen niet voldoen aan het besluit emissie arme huisvesting. Naar verwachting krijgen alle overige aanmeldingen voor 1 mei een overeenkomst opgestuurd, waarna ze 8 weken de tijd hebben deze te tekenen. Om gemeenten bij te staan in hun taak (o.a. vergunningen verlenen en intrekken) krijgen deze van de Minister 25.000 euro per getekende overeenkomst.

Europese en internationale zaken

De voorgenomen maatregelen zullen worden getoetst op Europese en nationale wetgeving, waaronder staatsteun.

Communicatie

- Conform het advies van de adviescommissie:
  - Zijn alle maatregelen & instrumenten die de transitie helpen in één handzaam overzicht geplaatst. Zie ook <https://www.brabant.nl/onderwerpen/platteland/veehouderij>
  - wordt er een digitale [wegwijzer](#) gelanceerd waar veehouders, per afzonderlijke diercategorie, als gevolg van de wijzigingen in de interim omgevingsverordening, inzicht kunnen krijgen in de keuzemogelijkheden en de te nemen vervolgstappen.
- Via de Whatsapp [update service](#) kan iedereen op de hoogte blijven van alle ondersteunende maatregelen. De update service kent meer dan 1200 volgers

Vervolg

Na het 2^e advies van de externe adviescommissie ondersteunende maatregelen, in het najaar van 2020, zullen wij opnieuw uw Staten informeren over de voortgang van de ondersteunende maatregelen.

Datum

14 april 2020

Documentnummer

GS: 4679639

PS: 4685244

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer A.F. Meulepas, (073) 681 27 87,
ameulepas@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer A.F. Meulepas, (073) 681 27 87,
ameulepas@brabant.nl.